

УЧАСТЬ РЕДАКТОРА У СТВОРЕННІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОГО ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

Ольвія Гусак

*Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”,
Видавничо-поліграфічний інститут,
вул. Янгеля, 1/37, м. Київ, Україна,
e-mail: vpi.red@gmail.com*

Розглянуто роль редактора у створенні концепції нового інтернет-ЗМІ, проаналізовано основні методи оцінки майбутнього медіа-проекту та особливості написання концепції сайту ЗМІ.

Ключові слова: інтернет-ЗМІ, концепція інтернет-ЗМІ, редактор сайту, проект нового інтернет-ЗМІ.

Будь-який проект починається з концепції – задуму, оформленого в чіткий та продуманий план подальших дій. Не виняток і проект нового інтернет-ЗМІ, тому безпосередньому створенню ресурсу в інтернеті передують написання та оцінка концепції сайту. Редактор сайту, який супроводжує проект з перших днів, бере активну участь у розробленні концепції, а часто – сам займається її написанням.

Визначення ролі редактора у створенні концепції сайту інтернет-ЗМІ є одним з актуальних завдань в організації діяльності сучасного інтернет-видання. Серед українських та іноземних дослідників питання написання концепції сайту мережевого видання частково згадується в роботах І. Артамонової, М. Женченко, О. Калмикова та Л. Коханової, детальніше його розглядають О. Мокрушина, О. Арбатська та ін. Проте разом зі стрімким розвитком інформаційних технологій та інтернету з кожним роком все більше змінюються інтернет-ЗМІ, а з ними й особливості роботи медіа-працівників, їхні функціональні обов'язки у процесі створення та функціонування інтернет-проектів. **Метою** роботи є визначення ролі редактора сайту у процесі планування нового проекту інтернет-ЗМІ, написання концепції сайту, аналіз її структури та особливостей.

Головним завданням концепції є формулювання базових ідей. Після неї настає етап моделювання – синтез ідей і прийняття рішень. Цей процес аналогічний роботі мозку, який спочатку отримує та аналізує інформацію, а потім дає вказівку, як діяти [6]. Тому розрізняють два поняття – концепція сайту і технічне завдання (ТЗ). Якщо концепція сайту – це описаний задум, то ТЗ – детальна інструкція для розробника сайту щодо дизайну, структури, системи навігації тощо. Загалом фаза розроблення концепції проекту включає в себе:

- обґрунтування необхідності проекту;
- перевірка того, чи можна взагалі реалізувати проект;
- розгляд альтернатив;

- розроблення ескізу;
- розроблення бюджету і плану витрат;
- визначення проектної групи [10, с. 29].

На сьогодні не існує усталеного прикладу чи правил того, якою повинна бути концепція створення сайту. Концепція – це довільний документ, зміст якого залежить від багатьох чинників: цілей, які ставить перед собою автор ресурсу, адресата, для якого пишеться концепція, масштабу самого проекту тощо. Але загалом концепція майбутнього інтернет-ресурсу повинна виконати кілька завдань:

- визначити цільову аудиторію сайту;
- описати основну ідею проекту;
- визначати нішу проекту на медіа-ринку;
- вказати основні напрямки розвитку ресурсу;
- описати дизайн, структуру, систему навігації;
- розподілити ресурси та скласти основний графік роботи над сайтом.

Тобто узагальнити основне призначення концепції можна трьома питаннями, на які вона повинна відповідати: для чого створюється ресурс; як він буде працювати; що потрібно для його створення?

Залежно від того, для кого створюється концепція сайту (адресата), може варіюватися її зміст і ціль загалом. Можемо виділити таких адресатів концепції:

- Адресат – сам автор проекту і концепції в одній особі. Цілі: перевірити, чи чітко уявляє свій задум автор, чи все продумав; скласти для себе план подальших робіт над сайтом.
- Адресат – керівник компанії, підрозділом якої буде інтернет-ЗМІ, або спонсор проекту. Цілі: переконати, що компанії потрібен такий ЗМІ, що сайт повинен бути саме таким, що він окупить вкладені в нього кошти, що займатися цим проектом повинні саме ці конкретні працівники.
- Адресат – веб-студія чи веб-майстер, програміст. Цілі: показати, який результат очікується від їхньої роботи, які терміни виконання роботи, які конкретні завдання потрібно виконати [3].

За результатами створеної концепції можна зробити висновок, наскільки готовий проект для реалізації і скільки часу потрібно на його втілення.

Спеціалісти з розроблення інтернет-проектів рекомендують при створенні концепції використовувати для оцінки ідеї нового ресурсу такі методи проектного менеджменту як SWOT-аналіз, SMART-цілі та діаграму Ганта.

SWOT-аналіз – інструмент стратегічного аналізу для оцінки сильних і слабких сторін проекту, можливостей і загроз. У 1963 році в Гарварді на конференції з проблем бізнес-політики професор К. Ендрюс вперше публічно озвучив акронім SWOT – Strengths (Сильні сторони), Weaknesses (Слабкі сторони), Opportunities (Можливості), Threats (Загрози) [5].

SWOT-аналіз проводять у кілька етапів:

- Визначення сильних і слабких сторін проекту. Для цього необхідно: скласти перелік параметрів, за якими оцінюватиметься проект; за кожним параметром

визначити, що є сильною стороною проекту, а що – слабкою; зі всього переліку вибрати найбільш важливі сильні і слабкі сторони проекту.

- Визначення ринкових можливостей і загроз. Цей етап дає змогу оцінити ситуацію на ринку проекту і зрозуміти, які є можливості для розвитку ресурсу, а яких загроз варто боятися.
- Зіставлення сильних і слабких сторін проекту з можливостями і загрозами ринку. Для зіставлення можливостей ресурсу з умовами ринку і узагальнення результатів SWOT-аналізу складається матриця SWOT, яка допомагає обрати оптимальний шлях розвитку проекту [5].

Ще один метод планування нового проекту інтернет-ресурсу – SMART-цілі. Вперше SMART-критерії постановки цілей запропонував використовувати Пітер Друкер (Peter Drucker) у своїй роботі “Практика менеджменту” (“The Practice of Management”) у 1954 році. З того часу концепція SMART стала дуже популярною в стратегічному плануванні [7]. Цей метод ґрунтується на тому, що будь-яка ціль повинна відповідати 5 критеріям:

- **Specific** – конкретна;
- **Measurable** – вимірна;
- **Achievable** – досяжна;
- **Realistic** – реалістична;
- **Timed** – визначена в часі [8].

Для успішного планування проекту та створення його концепції будь-яку ціль варто перевірити і сформулювати за критеріями SMART.

- **Конкретна.** Ціль має бути чіткою, конкретною. Якщо у формулюванні цілі є слова “більше”, “раніше” тощо, обов’язково вказати, наскільки. Має бути однозначне розуміння відповіді на питання, що потрібно отримати в результаті досягнення цілі.
- **Вимірна.** Результат досягнення цілі має бути вимірний. Якщо показник кількісний, то необхідно визначити одиниці виміру, якщо якісний – виділити еталон.
- **Досяжна.** Ціль має бути реальною для досягнення. Повинні бути ресурси (зовнішні та внутрішні) для її досягнення або хоча б можливість ці ресурси отримати.
- **Реалістична.** Ціль може бути амбітною, але й реалістичною. Якщо вона не є реалістичною, варто поділити її на кілька реалістичних цілей. Ціль повинна узгоджуватися з іншими цілями проекту, не суперечити їм.
- **Визначена в часі.** Мають бути чітко окреслені терміни досягнення цілі. Без термінів конкретної цілі не існує [8; 11].

Після аналізу задуму нового проекту настає етап планування, який теж відображається у концепції сайту. Одним з методів планування досягнення мети є діаграма Ганта, яку рекомендується використовувати і під час організації робіт зі створення інтернет-проекту.

Діаграма Ганта (з англ. Gantt chart – стрічкова діаграма, графік Ганта) – це популярний тип стовпчастих діаграм (гістограм), який використовується для ілюстрації графіку робіт при плануванні проектів [2]. Вперше методика була представлена у 1910 році американським інженером Генрі Гантом (Henry Gantt). З того часу діаграма Ганта стала головним інструментом календарного планування та контролю [4].

Щоб побудувати діаграму Ганта для проекту, потрібно по вертикалі задати список завдань для виконання, по горизонталі – шкалу часу. Навпроти кожного завдання є відрізок, що символізує тривалість виконання завдання (за планом); завдання, незалежні один від одного, можуть виконуватися паралельно, залежні – одне за іншим, а їхнє графічне відображення на діаграмі дає змогу візуально оцінити витрати ресурсів на кожен момент часу.

Для побудови діаграми Ганта використовуються стандартні програми пакету Microsoft Office (Excel, Word) чи різноманітні програми для керування проектами, наприклад, Microsoft Project, qdPM, Project Kaiser, Gantt Project, Planner, Omniplan, Visio тощо.

Після аналізу задуму та розпланування проекту, редактор сайту бере участь у написанні власне концепції сайту – документа, відповідно до якого будуть проводитися усі інші роботи зі створення сайту. Часто редактор (шеф-редактор сайту) сам займається написанням концепції чи повністю відповідає за її підготовку.

Оскільки немає усталеної форми концепції веб-сайту, створюється вона на розсуд автора і залежно від цілей та адресатів самої концепції. Але можемо загалом окреслити основні елементи цього проектного документа. Звернемо увагу на матеріали О. Арбатської, російської дослідниці інтернет-ЗМІ, яка наводить приклад концепції сайту, призначеної саме для планування нового проекту інтернет-ЗМІ. Крім того, проаналізуємо й інші інтернет-джерела, зокрема, поради компаній-розробників веб-сайтів щодо змісту концепції майбутнього проекту. Отже, зазвичай концепція сайту складається з таких розділів:

1. Вступ. Описують вступну частину проекту, викладають основну ідею ресурсу.

2. Ціль та завдання проекту. Зазначають цілі, які планують досягти за допомогою нового ресурсу, з обов'язковим визначенням пріоритетів. Також описують основні завдання (зазвичай не більше 10), які повинен виконувати сайт для досягнення зазначених цілей.

3. Цільова аудиторія. Визначають цільову аудиторію ресурсу, описують її характеристики: соціально-демографічні ознаки, матеріальний добробут, захоплення, стиль життя, досвідченість користувача інтернету, тип доступу до мережі. О. Арбатська пропонує тут зазначати і модель взаємодії з користувачами (блоги, форуми, система коментування (у форумах, під текстом, оцінки користувачів), соціалізація (можливість створення профайлу, спільнот, входу через OpenID тощо), умови реєстрації, ієрархію користувачів) [1].

4. Структура сайту та дизайн. Для зображення структури сайту зазвичай використовують структурні схеми (наприклад, деревовидна схема). Також тут описують навігацію майбутнього сайту (меню, рубрикатор, зв'язки між сторінками тощо). Визначають дизайн, макет головної сторінки, основний стиль усіх сторінок чи окремі елементи дизайну для різних типів контенту.

5. Контент. Визначають основні принципи публікації контенту на сайті. Зазвичай це тематика, типи контенту, їх співвідношення, жанри, стиль, періодичність оновлення конкретних рубрик, принципи архівування матеріалів. Тут можуть описувати основні

джерела контенту (наявність у штаті власних репортерів, користування послугами інформаційних агентств, рерайтинг тощо).

6. Технічні питання. Описують такі технічні моменти в роботі майбутнього проекту як тип хостингу, систему керування контентом, наявність додаткових сервісів на сайті, взаємодію із зовнішніми сервісами (наприклад, розміщення відеоконтенту на Youtube) тощо.

7. Просування та популяризація сайту. Описують принципи просування сайту, пошукової оптимізації, популяризації в соціальних мережах, додаткові можливості для користувачів для стеження за сайтом (розсилки, віджети, RSS тощо). Визначають основні моменти рекламної кампанії (контекстну рекламу, банерну рекламу, офлайн-рекламування).

8. Організаційні питання. Визначають штат працівників майбутньої інтернет-редакції (штатні посади, фріланс, дистанційну роботу), необхідність конвергентного ньюзруму, наявність навичок мультимедійної журналістики у співробітників, відбір авторів, вимоги до їхнього професійного рівня та авторитету, забезпечення оперативності, організація редакційних процесів [1].

9. Економічні питання. Визначають джерела фінансування, необхідність в інвестиціях. Розглядають інші фінансові питання: платний і безкоштовний контент, типи реклами та її обсяг, партнерські програми, додаткові платні сервіси для користувачів. Економічні параметри повинні бути описані в концепції, оскільки наявність реклами, платність/безоплатність контенту певною мірою визначають імідж ресурсу та лояльність аудиторії [1; 6; 9].

Отже, сьогодні редактор сайту бере активну участь у плануванні та створенні нового інтернет-проекту мережевих ЗМІ, безпосередньо відповідає за написання концепції та оцінку майбутнього ресурсу. При плануванні майбутнього ЗМІ редактор разом з проектною групою може використовувати для оцінки задуму ресурсу такі методи проектного менеджменту як SWOT-аналіз, SMART-цілі, діаграму Ганта. Оскільки не існує усталеної форми написання концепції сайту, редактор створює її на свій розсуд залежно від цілей концепції, адресатів та масштабу самого проекту. Загалом концепція може складатися з таких розділів: вступ, цілі та завдання, цільова аудиторія, структура сайту та дизайн, контент, технічні питання, просування та популяризація сайту, організаційні питання, економічні питання. Проте будь-яка концепція сайту повинна відповідати на три основні питання: для чого створюється ресурс; як він буде працювати; що потрібно для його створення?

Список використаної літератури

1. Арбатская Е. Интернет не резиновый. Как создать успешное интернет-СМИ [Электронный ресурс] / Елена Арбатская // Журналистика и медиарынок. – 2010. – №3. – Режим доступа : http://kgu-journalist.ucoz.ru/publ/internet_ne_rezinovyy_kak_sozdat_ushpeshnoe_internet_smi/2-1-0-234
2. Диаграмма Ганта [Электронный ресурс] // Википедия. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/wiki>
3. Как создать концепцию сайта? [Электронный ресурс] // Центр общественных связей “Саратов”. – Режим доступа : http://pr-saratov.ru/sozdanie_saitov/konceptsiya_saita
4. Киреев Н. Диаграмма Ганта [Электронный ресурс] / Николай Киреев. – Режим доступа : <http://www.pmpofy.ru/content/rus/204/2044-article.asp>

5. Коновалова О. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління, його переваги і недоліки [Електронний ресурс] / О. Коновалова, Т. Андрушакевич. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58123.doc.htm
6. Концепция сайта: как и зачем её создавать [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://habrahabr.ru/post/121895/>
7. Корчанов С. SMART – цели [Электронный ресурс] / С. Корчанов. – Режим доступа : <http://www.mraking.ru/page.php?ss=6&tp=P>
8. Кремнев Д. SMART-цели и постановка SMART целей [Электронный ресурс] / Дмитрий Кремнев. – Режим доступа : <http://kremnev.info/inf/blog/smart/>
9. Попов А. Концепция веб-сайта [Электронный ресурс] / Артем Попов . – Режим доступа : <http://www.shipbottle.ru/projects/ip/concept/>
10. Трілленберг Вілфрід. Проектний менеджмент. Конспект лекцій і семінарів / Вілфрід Трілленберг. – Тернопіль : Економічна думка, 2001. – 95 с.
11. SMART [Электронный ресурс] // Википедия. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/wiki/SMART>

Стаття надійшла до редколегії 10.09.13

Прийнята до друку 08.10.13

EDITOR'S PARTICIPATION IN THE CREATION OF THE ONLINE MEDIA CONCEPT

Olvija Husak

*National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute",
Publishing and Printing Institute, Yangelya Str., 1/37, Kyiv, Ukraine,
e-mail: vpi.red@gmail.com*

Examines the role of the editor in the creation of the concept of a new online media, describes the main methods for evaluation of media project and features of writing the concept of a media website.

Key words: online media, the concept of online media, website editor, the project of a new online media.

РОЛЬ РЕДАКТОРА В СОЗДАНИИ КОНЦЕПЦИИ НОВОГО ИНТЕРНЕТ-СМИ

Ольвия Гусак

*Национальный технический университет Украины
"Киевский политехнический институт", Издательско-полиграфический институт,
ул. Янгеля, 1/37, г. Киев, Украина,
e-mail: vpi.red@gmail.com*

Рассматривается роль редактора в создании концепции нового интернет-СМИ, описываются основные методы оценки медиа-проекта и особенности написания концепции сайта СМИ.

Ключевые слова: интернет-СМИ, концепция интернет-СМИ, редактор сайта, проект нового интернет-СМИ.